

BEROEPS- BELANGEN



VAN TANDARTS EN FISCUS

Onze belastingmedewerker schrijft ons:

Nog steeds blijkt er een misverstand te bestaan ten aanzien van de verplichting, welke een tandarts zou hebben tot het voeren van een boekhouding.

Wij schreven hierover uitgebreid in „Het Tijdschrift” van Februari 1933 (XL jaargang, afl. 2).

De tandarts is niet verplicht, om een boekhouding te hebben, (deze bestaat volgens het wetboek van koophandel slechts voor kooplieden) doch indien er een boekhouding is, heeft de fiscus het recht, deze in te zien.

Sinds 1 Mei 1934 is n.l. een beroep op het ambtsgeheim niet meer mogelijk, hetgeen is vastgelegd in een aanvulling (van 8 Juli 1932) op de wetten op de inkomsten- en vermogensbelasting.

Veelvuldig wordt ook gevraagd, of de belasting-administratie kan eischen, dat de boekhouding (indien deze er is) gegevens bevat over de privé-uitgaven. Ook deze vraag wordt ontkennend beantwoord; er bestaan derhalve geen voorschriften voor de beoefenaren van de medische beroepen.

Het zal natuurlijk niet mogelijk zijn, een behoorlijke aangifte van het inkomen te doen zonder administratie te voeren over de praktijkresultaten. Dit behoeft echter geen volledige bedrijfsboekhouding te zijn.

Voor de baten kan men volstaan met het aanteekenen van de *ontvangsten* over een tijdvak van 12 maanden (kalenderjaar of boekjaar); het systeem, dat men de uitgezonden rekeningen aanneemt en hierop een pecentage voor dubieuze posten afschrijft, keuren wij af. Voor de praktijklasten neme men de uitgaven over hetzelfde tijdvak en vermeerdere deze aan het einde van het boekingstijdvak (buiten de boekhouding) met de afschrijvingen op meubilair, instrumentarium en goodwill, het laatste slechts indien het een praktijkovername betreft, waarvoor een overname-som is bedongen. Of deze reeds al dan niet is betaald, doet aan het recht tot afschrijving niets af.

Uitgaven, welke gedeeltelijk voor privé en gedeeltelijk voor beroep worden gedaan boeke men in de praktijk-administratie volledig (wij denken hier aan de rekening „exploitatie huis”): aan het eind van het boekjaar vermindert men dan het totale uitgaven-bedrag met het gedeelte hetwelk als privé-uitgave is te beschouwen. Een zelfde geval kan zich voordoen bij de rekening reis- en verblijfkosten. Uitgaven voor het bijwonen van beroepsvergaderingen in binnen- en buitenland mogen als onkosten in mindering worden gebracht. Gaat men naar een buitenlandsch congres, dan boeke men alle uitgaven op onkosten en berekent het privé-gedeelte (langere verblijfsduur, reiskosten echtgenoot en kinderen), waarna dit op bovenvermelde wijze in mindering worde gebracht.

Utrecht, Mei 1937.

J. F.

UIT DE EERSTE KAMER.

ZITTING EERSTE KAMER, 20 APRIL 1937.

Aan de orde is de behandeling van de interpellatie van den heer *Moltmaker*, over de huidige positie van bepaalde tandtechnici, in verband met de door den Minister van Sociale Zaken bij brief van 17 December 1936 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal verstrekte inlichtingen op adressen van tandtechnici en het daaromtrent door de Commissie ad hoc uitgebrachte verslag (Zie Gedrukte Stukken Tweede Kamer, zitting 1936/'37, n°. 282), waartoe verlof is verleend in de vergadering van 6 April 1937 (*Handelingen*, blz. 519).

De heer *Moltmaker*: Mijnheer de Voorzitter! Ik ben verplicht in de allereerste plaats aan u en aan de Kamer even uiteen te zetten, waarom ik deze interpellatie heb aangevraagd.

In de eerste plaats is de Tweede Kamer uiteengegaan op 19 Maart, toen er een besluit was genomen in zake betrokken gedupeerde tandtechnici. Aangezien dit besluit een verschillenden uitleg in zich sluit, meen ik, dat het goed is, met den geachten bewindsman hierover nader de discussieeren.

In de tweede plaats meen ik, dat Nederland gelukkig altijd nog is een rechtsstaat en dat naar veler overtuiging ten aanzien van zeer fatsoenlijke medeburgers een onrecht wordt begaan, dat dient en nog kan worden hersteld.

Persoonlijk ben ik met deze geschiedenis al circa 12 jaar bezig, zonder dat ik mij, behoudens een enkele maal, in het openbaar hierover heb uitgelaten. Nu echter op het spel staat het lot van eenige tientallen gezinnen, meen ik, dat het goed is, aangezien onze Kamer nog niet uiteen is, hierover nu wel in het openbaar met den Minister te spreken.

Het zou mij vanzelfsprekend te ver voeren, wanneer ik alles, wat ten opzichte van deze gedupeerde tandtechnici is gebeurd, de revue zou

laten passeeren. Ik ben dat niet van plan, al heb ik heel veel materiaal over deze zaak — dit materiaal is in den loop der jaren in omvang toegenomen — bij mij. Ik wil slechts enkele opmerkingen maken, welke ik in het belang van de betrokken menschen hier naar voren meen te moeten brengen, en ook, omdat de Kamer er ten slotte recht op heeft, dat ik even kortelings mededeel, wat er ten aanzien van deze menschen is gebeurd.

Mijnheer de Voorzitter! Reeds jarenlang werkte een aantal personen rustig in hun gekozen vak, wien de bevoegdheid om als tandtechnicus op te treden, ontnomen is. Op een gegeven moment is er onder een bepaalden Minister — toen ressorteerde deze groep nog onder het Departement van Arbeid — een beslissing genomen, waarbij een zeer groote vrijgevigheid ten aanzien van verschafta visa werd toegepast. Dit heeft er toe geleid, dat mijn partijgenootte mevrouw de Vries—Bruins in de Tweede Kamer een interpellatie aanvroeg, ten aanzien van een aantal voorgekomen excessen. Dit heeft tot gevolg gehad, dat in de Tweede Kamer een motie is aangenomen, niet van mevrouw de Vries—Bruins, maar van den heer Beumer, waarna in het leven is geroepen de bekende commissie-Limburg, waarin zou worden beoordeeld, of een deel der betrokkenen deze functie nog langer zoude kunnen waarnemen. Nu is het ongeluk geweest, dat een aantal van deze menschen een ongewilde administratieve mishandeling heeft ondergaan. Dezen menschen was eenmaal de bevoegdheid toegekend. Zij waren gevestigd vóór 10 Juni 1913 en bij een arrest van den Hoogen Raad had men hun de bevoegdheid toegekend. Door dit besluit hebben zij jarenlang die functie kunnen uitoefenen. Toen dan ook na de beslissing, door de commissie-Limburg genomen, deze zaak opnieuw in de Tweede Kamer aan de orde kwam, is er een commissie ingesteld door de Tweede Kamer, om hierover te rapporteeren. De voorzitter van deze commissie was de tegenwoordige Minister van Binnenlandsche Zaken de heer de Wilde. Deze heeft daarover de volgende uitspraak gedaan. Op 20 Maart 1928 concludeerde de commissie uit de Tweede Kamer:

„Dat het rechtsgevoel der personen, die in tweede instantie het visum niet hebben gekregen, niet is bevredigd en de commissie zich niet ontveinzen kan, dat daarvoor eenige grond kan bestaan. Waarschijnlijk zal dit gevoel van onbevredigdheid voor een deel moeten worden verklaard uit het feit, dat bij de uitvoering van de wet een zeer subjectieve maatstaf moest worden aangelegd”.

Toen deze conclusie door de Kamer was aanvaard, is een maatregel getroffen om de betrokkenen in de gelegenheid te stellen opnieuw hun bevoegdheid te verwerven. Dat is geschied bij de wet van 18 Mei 1929, waarbij het examen voor de betrokkenen werd gevorderd. Ik herhaal: voor menschen, die reeds jarenlang deze functie hadden uitgeoefend en waarvan reeds velen op den middelbaren leeftijd waren.

Dat examen had tot resultaat, dat er zijn geslaagd 47, terwijl er 58 werden afgewezen.

Ik zal ook niet over dat gehouden examen spreken. Daarover heeft in de Tweede Kamer een andere commissie, staande onder praesidium van den heer K e t e l a a r, voldoende verklaringen afgelegd en ik wil mij daarbij alleen maar aansluiten. Die commissie zeide:

„Uw commissie verheelt zich niet, dat ook na het uitgebreid onderzoek, dat zij heeft ingesteld, de geheele gang van zaken een onbevredigenden indruk bij haar achterlaat.

Voor al de houding van sommige examinatoren tegenover bepaalde examinandi, pleit niet voor de noodige objectiviteit, die bij het examen — evenals bij alle examens — had behooren te worden betracht.

Reeds de schijn van partijdigheid had vooral hier moeten worden vermeden, daar immers de tandartsen vooral in woord en geschrift soms in zeer heftige termen hadden te kennen gegeven volstrekte tegenstanders te zijn van het verleenen der verlangde bevoegdheid aan tandtechnici”.

Ik wil hier verder niets aan toevoegen. Dat was een officieele instantie. Bij het nader onderzoek, dat werd ingesteld naar al diegenen, die aan het examen hebben deelgenomen, werd geconcludeerd, dat juist degenen, die de grootste zaken hadden, geen nieuw visum konden verwerven en dus zakten. Hoe deze quaestie beoordeeld werd, moge ik misschien even aantoonen door een kort briefje voor te lezen, dat destijds door een Utrechtschen dominee aan den toenmaligen Minister geschreven is. Het briefje luidt:

„Ik moet mij nog even tot u wenden met het verzoek den tandtechniker T i m n e r even te willen ontvangen, opdat deze mondeling zijn grieven eens kan uiten ten aanzien van zijn behandeling op het examen”.

Daarop heeft Minister Slotemaker de Bruïne geantwoord:

„Zoo juist ontving ik van hem zelf een brief om een onderhoud. Ofschoon ik besef, dat het hier een zeer pijnlijk geval betreft, kan ik er moeilijk opnieuw op terugkomen”.

Men wist dus hoe in een groot aantal gevallen is opgetreden. Nu wil ik niet zeggen, dat het onwil is geweest om aan deze zaak een andere oplossing te geven, maar de betrokkenen waren in ieder geval gedupeerd.

Politici van verschillende partijen hebben in den loop der jaren herhaaldelijk pogingen aangewend om aan deze gedupeerden opnieuw te trachten de bevoegdheid te doen teruggeven tot uitoefening van de tandprothese. Ik breng in herinnering, dat op een gegeven moment, toen deze Minister was opgetreden, in wien men hoop en vertrouwen had, dat hij ten aanzien van de betrokken groep wel iets zou willen doen, een deputatie, bestaande uit mevrouw Bakker—Nort, de heer Surin g, de heer ter Laan, dr. Vos en ik zelf, op 16 Juli 1936 bij dezen Minister op zijn Departement is geweest. Er werd bepleit medewerking te willen verlenen ten aanzien van de gedupeerde tandtechnici. Zijn Excellentie zeide toen, indien de Tweede Kamer aan hem een suggestie zou geven, iets voor die gedupeerden te moeten doen, daartoe bereid te zijn, een toezegging, welke destijds aan de betrokkenen is medegedeeld en met vreugde begroet.

De betrokken tandtechnici hebben zich toen met een adres tot de Tweede Kamer gericht en dit adres is om inlichtingen verzonden naar den Minister op 29 October van het vorige jaar. Op dit adres, en hier heb ik dus de volgorde in dezen gang van zaken, heeft de Minister 17 December aan de Tweede Kamer een antwoord gegeven. Nadat hij dat geheele adres heeft behandeld, heeft hij die tandtechnici, zeer te recht, in drie groepen geplaatst. Groep A, dat zijn degenen, die destijds de bevoegdheid hadden, welke hun ontnomen is; groep B bestaat uit een viertal, dat eveneens wel de bevoegdheid zou mogen en kunnen verlangen, en ten aanzien van groep C, dat zijn alle nieuwopgekomenen, heeft de Minister bezwaren in het midden gebracht.

En dan zegt de Minister in dit stuk:

„Inmiddels is de kennisneming van de hier besproken adressen voor mij aanleiding geweest om mij nog eens in de geheele geschiedenis van het vraagstuk der tandtechnici te verdiepen. Ik ben

daarbij tot het inzicht gekomen, dat er inderdaad bij de in de sub *a* en *b* genoemde adressen bedoelde personen aanleiding zou kunnen bestaan om zich niet geheel door de vroeger genomen beslissingen bevredigd te gevoelen. Ik zou dan ook niet meer geheel afwijzend behoeven te staan tegenover het denkbeeld om deze personen alsnog in de gelegenheid te stellen van hun bekwaamheid te doen blijken”.

Dat gaf den betrokkenen hoop, vertrouwen en moed om ten opzichte daarvan eindelijk te meenen, dat aan hen nu recht zou geschieden. Er is toen door de tweede Kamer een commissie benoemd, de bekende commissie ad hoc, onder leiding van den heer *L o v i n k*, waarin de heeren *t e r L a a n*, *V o s*, *v a n P o l l* en *v a n D i j k e n* zetelden, welke commissie op die inlichtingen van den Minister een rapport heeft samengesteld, waarover thans de meeningen uiteenloopen.

Nu wil ik tegenover dezen geachten bewindsman zeer royaal zijn en vooropstellen, dat de meening, in dit rapport tot uiting gebracht en aan de Tweede Kamer voorgelegd en aangenomen, voor tweërlei uitlegging vatbaar is, maar ik beroep mij er toch op, omdat in dit rapport op blz. 3 staat, nadat de geheele zaak weer opnieuw is gememoreerd:

„De commissie nam er met belangstelling van kennis, dat hernieuwde bestudeering den Minister niet meer geheel afwijzend doet staan tegenover het denkbeeld, om de in deze adressen bedoelde personen alsnog in de gelegenheid te stellen van hun bekwaamheid te doen blijken.

Mocht dit gewijzigd inzicht den Minister er toe leiden, de indiening van een wetsontwerp omtrent deze zaak te bevorderen, dan zal de Kamer gelegenheid krijgen, dat ontwerp en de daarvoor aan te voeren gronden te beoordeelen”.

Ik erken volkomen, dat op 16 Juli de Minister aan de deputatie Kamerleden ten slotte heeft gevraagd om een suggestie van de Tweede Kamer aan hem, deze zaak opnieuw ter hand te willen nemen. Nu is ten opzichte hiervan dit voor tweërlei uitlegging vatbaar, maar ik heb mij inmiddels ook op de hoogte gesteld van de meening, welke in de commissie ad hoc tot uiting is gekomen en drie leden der commissie — de beide anderen heb ik niet gesproken, één om zeer bepaalde redenen niet en omdat ik van den ander diens meening wel kende — hebben als hun meening medegedeeld, dat zij van den Minister verwachten, dat hij aan de Tweede

Kamer een ontwerp zal voorleggen, waarbij aan deze menschen in elk geval recht wordt gedaan.

Ik heb mij daarom veroorloofd aan u, Mijnheer de Voorzitter, en aan den Minister enkele vragen voor te leggen, die ik meende, dat in verband met het stadium, waarin deze zaak nu is gekomen, mijn interpellatie — ik zeg de Kamer alsnog dank voor het verlof mij daartoe verleend —, dienden te worden gesteld.

Ik heb mij daarbij niet ingelaten met secundaire zaken, maar mij tot de hoofdzaak beperkt.

Mijn eerste vraag luidt dan: Is de Minister bereid de tandtechnici, bedoeld onder *a* en *b* in Zijn Excellentie's schrijven aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal d.d. 17 September 1936, alsnog in de gelegenheid te stellen van hun bekwaamheden te doen blijken? Ik meen, dat de Minister deze vraag reeds bevestigend heeft beantwoord, toen hij op 17 December j.l. zijn antwoord aan de Tweede Kamer deed toekomen op het verzoekschrift der gedupeerde tandtechnici, maar toch hoop ik, dat de Minister ook in deze Kamer deze bevestiging zal willen herhalen. De hoofdzaak, waar het echter nu op aankomt, is echter vervat in de tweede vraag: Acht de Minister het niet gewenscht in overleg te treden met zijn ambtgenoot van Justitie, ten einde te bevorderen, dat, in afwachting van een eventueele nieuwe wettelijke regeling betreffende de bevoegdheden der tandtechnici, voorloopig geen vervolgingen meer worden ingesteld op grond van overtreding van de wet van 29 Juni 1925 (*Staatsblad* n° 262)?

Ik heb mij vanzelfsprekend met den Minister van Sociale Zaken over deze quaestie in verbinding gesteld en, in overleg met een ander lid dezer Kamer, eveneens met den Minister van Justitie. Deze laatste heeft sedert December 1935 de wet in al haar gestrengheid laten toepassen; een groot aantal zeer fatsoenlijke medeburgers, die tientallen van jaren de zaak der volksgezondheid hebben gediend, zijn eenvoudig als misdadigers behandeld geworden en hebben politie voor hun deur gekregen, processen-verbaal opgelopen, moesten voor den rechter verschijnen, en er zijn er onder, die reeds vier keer tot veertien dagen gevangenisstraf veroordeeld zijn. Anderen hebben hooge geldboeten opgelopen en daaronder zijn er, die dertig jaar en langer dit beroep hebben uitgeoefend, die zich niet maar zonder meer bij het groote leger der werklozen kunnen voegen en hun brood willen verdienen op de wijze, zooals zij dit tot nu toe steeds hadden gedaan. Zij ondervinden nu de bittere ervaring, dat de bevoegdheid, die zij jarenlang hebben gehad, hun op onrechtvaardige wijze is ontnomen.

Ik heb mij tot den Minister van Justitie gewend en hem verzocht in deze aangelegenheid zijn medewerking te willen verleenen en het resultaat is, dat de Minister in zijn antwoord van 11 Januari 1937 op een brief van mij van 30 December 1936 wel heeft willen mededeelen, dat hij bezwaarlijk kon ingrijpen in een reeds loopende strafvervolging, maar dat hij wel bereid is, te overwegen of hij aan de parketten een wenk kan geven om te bevorderen, dat voorloopig geen processen-verbaal meer worden opgemaakt tegen die tandtechnici, waarvan de Minister van Sociale Zaken hem de namen doet toekomen.

De Minister wilde deze bereidwillige houding aannemen, wanneer de Minister van Sociale Zaken genoemd verzoek deed.

Nu kan ik mij deze houding van den Minister van Justitie wel verklaren; hij wil voorkomen, dat niet tevens aan allerlei onbevoegde tandtechnici vrijstelling van vervolging wordt verleend en deze vrijstelling dus slechts doen gelden voor diegenen, wie het betreft, en dat zijn er in totaal 31. Vroeger was dit aantal grooter, n.l. 45 ad 47. Ik kan mededeelen — ik ben er grondig van op de hoogte —, dat enkele menschen in een dusdanig hopeloozen toestand zijn komen te verkeeren, dat zij zelfmoord gepleegd hebben. Men moet het zich even indenken, dat men jarenlang een bepaald beroep en goede boterham heeft verdiend, dat men een eerlijke burger is in onze samenleving, bovendien hooge bedragen in de belasting heeft betaald, maar dat het gevolg van alles is, dat men een agent van politie voor de deur krijgt. Zoo wordt ijver en burgerzin beloond!

Ik verwijt niemand iets; ook verwijt ik den Minister van Justitie niet, dat hij de wet heeft toegepast. Maar is er op dit moment geen mogelijkheid om het onrecht te herstellen, b.v. door de toezegging, dat de wet tijdelijk op deze menschen niet van toepassing is, zoodat, wanneer in de eerstvolgende parlementaire periode iets voor deze menschen zal tot stand komen, zij intusschen niet worden doodgedrukt?

Ik mag mij er op beroepen, dat ook van het Departement van Sociale Zaken uit herhaalde malen onderzoeken zijn ingesteld. Ik geef den Minister in overweging het rapport van mr. v. d. Drift nog eens te lezen. Ik weet niet, of hij het reeds gedaan heeft. Het houdt van a tot z in, dat na persoonlijk onderzoek gebleken is, dat dezen menschen onrecht is gedaan.

De Vereeniging van Tandartsen in Nederland heeft indertijd een felle campagne tegen deze menschen gevoerd; ik weet niet, welke belangen haar daarbij ten slotte hebben gedreven. In een rapport

dat deze vereeniging in Januari 1937 heeft uitgebracht, staat echter:

„In de Kamer werd het aantal dergenen, die sinds 1925 onbevoegd practizeeren op niet minder dan pl.m. 400 geschat. Uit deze, onze opinie over de quaestie der toelating der 45 gedupeerden volgt, dat, wanneer inderdaad bewezen zou zijn, dat de examencommissie sommigen van hen notoir onrechtvaardig behandeld heeft, wij dan niet het minste bezwaar hebben tegen het op eenige wijze redresseeren daarvan”.

Ik kan hieraan toevoegen, dat een deputatie van het hoofdbestuur van de Vereeniging van Tandartsen bij enkele Kamerleden is geweest, die deel uitgemaakt hebben van de commissie ad hoc, die aan de Tweede Kamer het zooveen door mij geciteerde rapport heeft uitgebracht. Deze deputatie heeft de mondelinge verklaring afgelegd, tegen de toelating van deze menschen geen bezwaar te hebben.

Ten slotte wil ik nu niets anders doen dan een beroep op het rechtsgevoel van dezen Minister, wien deze zaak direct aangaat.

Men stelle zich toch even voor den toestand, waarin deze menschen leven. Ik heb reeds medegedeeld, hoe eenigen van hen op het oogenblik hun arbeid verrichten. Ik ken deze zaak door en door en heb er jarenlang mijn aandacht aan geschonken. Het diepe medeleven heeft mij er toe geleid voor hen op te komen. Dit geldt niet alleen voor mij, maar ook voor verscheidene anderen, omdat men, zich van deze zaak op de hoogte stellende, tot de conclusie moet komen, dat hun onrecht is aangedaan.

Deze door en door fatsoenlijke menschen leven in werkelijkheid op den rand van den afgrond. Deze Minister heeft het in zijn macht, hen er niet te doen instorten.

Ik doe een dringend beroep op dezen Minister, wien ik mijn vragen van te voren heb toegezonden, deze vragen in gunstigen zin te beantwoorden, opdat ook voor deze menschen, wien al zooveel jaren onrecht is gedaan, de zon opnieuw opgaat, die hen het leven in elk geval anders zal doen zien dan tot nog toe het geval is geweest.

Ik hoop zeer ernstig, dat deze Minister zal willen helpen het gepleegde onrecht te herstellen.

De V o o r z i t t e r: Is de Regeering bereid, de gestelde vragen te beantwoorden?

De heer S l i n g e n b e r g, Minister van Sociale Zaken: Ja, Mijnheer de Voorzitter!

De Voorzitter: Dan is het woord aan den heer Minister van Sociale Zaken.

De heer S l i n g e n b e r g, Minister van Sociale Zaken: Mijnheer de Voorzitter! Op de agenda van deze Kamer lees ik:

„Interpellatie van den heer M o l t m a k e r, over de huidige positie van bepaalde tandtechnici, in verband met de door dien Minister bij brief van 17 December 1936 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal verstrekte inlichtingen op adressen van tandtechnici en het daaromtrent door de commissie ad hoc uitgebrachte verslag”.

Ik geloof dus, dat ik, mij houdende binnen de perken van de omschrijving van dit agendapunt, mij zal kunnen en ook zal moeten onthouden van een beschouwing omtrent alles wat er is voorafgegaan aan de laatste wetgeving op dit terrein.

De laatste wetgeving op dit gebied, Mijnheer de Voorzitter, is de wet van 18 Mei 1929, waarbij de mogelijkheid werd geopend tot het doen van een examen voor een bepaalde groep van tandtechnici. Nadat die wettelijke bevoegdheid was gegeven en het examen, waarbij ruim de helft niet en het kleinste deel wel slaagde — de aantallen waren 59 en 47 —, had plaats gehad kwamen er al spoedig klachten van diegenen, die zich aan het examen hadden onderworpen en teleurgesteld naar huis moesten gaan. Herhaaldelijk is daarna, bijna bij iedere begroting en tot tweemaal toe bij adressen en conclusies naar aanleiding daarvan, vooral in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, deze vraag aan de orde geweest: is dat examen bevredigend geweest, heeft men daarbij objectieve normen laten gelden, is men onpartijdig of onrechtvaardig geweest in zijn oordeel? Tot aan den laatsten dag, waarop de Tweede Kamer vergaderd heeft, is steeds het votum van die Kamer geweest, dat er geen aanleiding was om den Minister een bepaalden nieuwen maatregel in overweging te geven; telkens werd den Minister dank gezegd — zooals de formule luidt — voor de verstrekte inlichtingen. Ik verwijs daartoe in de eerste plaats naar wat er is geschied en gesproken in de Tweede Kamer, toen de commissie-Ketelaar haar rapport had uitgebracht en dat rapport in discussie kwam; daarin was wel is waar een suggestie geuit, n.l. dat er

gelegenheid zou worden gegeven om de betrokkenen, die niet geslaagd waren, nog eens aan een particulieren cursus te laten deelnemen, maar een bepaalde aanwijzing aan den Minister, welke de wenschen zouden zijn van de Tweede Kamer, is daarbij nimmer gegeven. Het rapport van deze commissie is behandeld in de vergadering van 28 Februari 1934. Daarop dienden de heeren nogmaals een adres in bij de Tweede Kamer en de Kamer benoemde nogmaals een commissie van onderzoek. Daarna is een commissie onder leiding van den heer Goseling aan het onderzoeken gegaan van deze aangelegenheid en in de zitting 1934—1935, een nog zeer recente zitting dus, onder dit Kabinet, is nogmaals de conclusie van de Tweede Kamer geweest: wij zeggen den Minister dank voor de verstrekte inlichtingen. Ook toen kregen dus de verzoekers bij de Tweede Kamer geen soulaas en bij deze behandeling was het zelfs nog iets sterker geaccentueerd in de richting, dat de Minister niets zou moeten doen.

Immers, er werd toen een amendement ingediend door het lid van de Tweede Kamer den heer J. ter Laan om ter kennis van den Minister te brengen, dat de Kamer van oordeel is, dat alsnog maatregelen behooren te worden getroffen, die aan het vraagstuk van de tandtechnici een bevredigende oplossing zouden kunnen geven. Dit amendement werd door de Tweede Kamer verworpen, zij het, ik erken het, met zeer kleine meerderheid. Een nieuwe aanwijzing dus, dat de Tweede Kamer niet verlangde, dat er eenige maatregel zou worden getroffen.

Toen ik Minister van Sociale Zaken werd, kreeg ik bezoek van vertegenwoordigers van de toen 45, thans, naar mededeeling van den heer Molmaker, die ik intusschen niet heb kunnen verifieeren, 31 leden tellende groep. Ik wil wel zeggen, dat ik van de mededeelingen van die laatste groep wel enigszins ontdaan was, en toen dan ook de geachte afgevaardigden uit de twee takken van de Staten-Generaal mij de hooge eer aandeden mij ongeveer een jaar geleden een bezoek te brengen in mijn kabinet, heb ik daarin aanleiding gevonden de geheele zaak nog eens na te gaan. Toen ben ik inderdaad tot de conclusie gekomen, dat er aanleiding bestaat zich niet geheel bevredigd te gevoelen door de wijze, waarop dat examen in 1929 is afgenomen. Ik heb toen ook, nadat ik het verzoek van de Tweede Kamer kreeg, welke vergadering wederom een adres had bereikt van beide groepen, van tandtechnici en gedupeerden, in mijn brief van 17 December ronduit aan de Tweede Kamer geschreven: ik erken, dat er aanleiding is om zich ten aanzien van die kleine groep niet geheel bevredigd te verklaren. Nadat ik zulks

aan de Tweede Kamer had geschreven, was dus zeer duidelijk aan de Tweede Kamer medegedeeld, hoe ik over deze aangelegenheid dacht. Ik verwachtte, en vooral de geachte afgevaardigden, die mij in mijn kabinet bezocht hadden, verwachtten, dat de Tweede Kamer zich nu zeer positief zou uitspreken in deze richting: Minister, gij kunt niet in dezen toestand berusten, wij verzoeken alsnog te overwegen een wettelijken maatregel te nemen. Maar dat heeft de Tweede Kamer ook nu weer niet uitgesproken. De Tweede Kamer heeft, nadat zij de geschiedenis van deze aangelegenheid in haar rapport aan de commissie heeft kunnen beoordeelen — immers, die geschiedenis is in dit rapport volledig weergegeven —, daaromtrent dit gezegd:

„De commissie nam er met belangstelling kennis van, dat hernieuwde bestudeering den Minister niet meer geheel afwijzend doet staan tegenover het denkbeeld, om de in deze adressen beoelde personen alsnog in de gelegenheid te stellen van hun bekwaamheid te doen blijken. Mocht dit gewijzigd inzicht den Minister er toe leiden de indiening van een ontwerp van wet omtrent deze zaak te bevorderen, dan zal de Kamer gelegenheid krijgen dat ontwerp van wet en de daarvoor aan te voeren gronden te beoordeelen”.

Nu meent de heer *M o l t m a k e r*, dat hierin ligt een vingerwijzing van de Tweede Kamer: wij zullen een dergelijk ontwerp van wet welwillend beoordeelen. Maar juist die aanwijzing ontbreekt naar mijn meening ten eenenmale. Indien de Kamer dat had willen uitspreken, zou zij hebben gezegd, niet dat zij met belangstelling had kennis genomen van dat inzicht van den Minister, maar dan zou zij gezegd hebben, dat zij met instemming had kennis genomen van dat gewijzigd inzicht van den Minister. De daaropvolgende zin, dat, indien er een ontwerp van wet komt, de Kamer gelegenheid zal krijgen dat ontwerp van wet op zijn waarde te beoordeelen, is niets anders dan een algemeenheid. Dat is niet anders dan een beleefde algemeenheid, waaruit noch het een, noch het ander kan worden gedistilleerd. Ik beschouw dus dit advies van de commissie en de daarop gevolgde beslissing van de Tweede Kamer niet anders dan dat, wat het inzicht van de Tweede Kamer betreft, wij geen stap verder zijn. Dat is naar mijn bescheiden meening een volkomen blanco verslag. Den Minister wordt dank gebracht voor de verstrekte inlichtingen en de Kamer voegt daaraan toe, blijkens dat rapport,

dat overgenomen is, dat, na alles, wat hierover te doen is geweest, er voor haar geen verdere aanleiding is om iets te doen. Nu stel ik er prijs op, daaraan onmiddellijk toe te voegen, dat de Regeering er daarmede niet af is. Voor de Regeering blijft evengoed de verantwoordelijkheid voor den toestand, zooals deze op het oogenblik is. Maar ik betoog alleen tegenover den geachten afgevaardigde, dat er niet de minste aanwijzing is voor de Regeering, hoe de Tweede Kamer op het oogenblik over dit vraagstuk denkt. Nu moet de geachte afgevaardigde mij ten goede houden, dat, of hij nu brieven heeft van drie leden van de commissie — dat is de meerderheid van de commissie, want de commissie bestaat uit vijf leden —, die zeggen: wij hebben het aldus bedoeld, dat op mij hoegenaamd geen indruk maakt. Wanneer die drie leden, die toch stuk voor stuk lid zijn van de Volksvertegenwoordiging, die meening kenbaar hadden willen maken, dan hadden zij zich, naar mijn bescheiden meening, duidelijker kunnen en ook duidelijker moeten uitdrukken. Ik moet mij dus — en ik kan niet anders — ten aanzien van het gevoelen van de Tweede Kamer stellen op de basis van den letterlijken inhoud van het rapport en dan kan ik niet anders dan concludeeren, dat de Tweede Kamer zich op 19 Maart in geen van beide richtingen heeft uitgesproken, maar eerder in de richting van niets doen dan in deze richting: Minister, ik spoor u aan om een nieuwen maatregel te nemen. Immers, de commissie verwijst uitdrukkelijk nog in haar rapport naar de geschiedenis en memoreert dan, dat na de twee beraadslagingen, die gehouden zijn, er geen enkele reden is om voorloopig een ander standpunt in te nemen. Maar ik zeide reeds — en ik hecht er aan, daarop den vollen nadruk te leggen —: de Regeering is er daarmede niet af en de Minister van Sociale Zaken zal dus stellig zijn standpunt moeten bepalen ten aanzien van hetgeen er nu te doen valt. Nu wil ik wel dit zeggen, dat ik ook nu nog precies dezelfde meening heb als ik op 17 December aan de Tweede Kamer schriftelijk onomwonden en zeer duidelijk heb uiteengezet, n.l. dat ik den toestand op het oogenblik niet bevredigend acht, in het bijzonder ten aanzien van die 31 of 40 personen. Het juiste getal en de namen kan men nog nader uitzoeken. Wanneer niet de Tweede Kamer uiteen was, de Eerste Kamer niet op het punt zou staan heen te gaan en de Regeering niet binnen een maand demissionnair zou zijn, zou er van mij een wetsontwerp komen, maar ik geloof, dat het op het oogenblik, in dit stadium van de zaak, in het bijzonder in dit stadium, waarin wetgevende macht en Regeering verkeerden, niet juist van mij zou zijn om een wetsontwerp in te dienen. Indien ik dat zou doen, zou ik in de eerste plaats verwach-

tingen opwekken bij menschen, die ten slotte misschien niet zouden kunnen verkrijgen, wat hun door de Regeering thans voor oogen zou worden gesteld.

In de tweede plaats zou ik mijn opvolger binden ten aanzien van een wetsontwerp, waarvan hij dan heel moeilijk zich zou kunnen losmaken.

In de derde plaats zou ik niets bereiken, want deze Staten-Generaal kunnen het wetsontwerp niet meer behandelen en deze Regeering kan het niet meer verdedigen.

De tweede vraag, die de geachte afgevaardigde mij heeft gesteld, is deze: Wilt gij niet den Minister van Justitie vragen, de vervolgingen stop te zetten, die op het oogenblik hangende zijn? Die vraag is voor mij zeer moeilijk te beantwoorden, want daarmede kom ik wel eenigszins op het terrein van mijn geachten ambtgenoot van Justitie. Ook voel ik mij daarmede bezwaard, omdat ik niet weet, juist omdat ik niet weet in hoeverre de Minister van Justitie bevoegd en geneigd zal zijn zulks te doen. Hier in Nederland is de rechterlijke macht in dat opzicht nog altijd zelfstandig en is de officier van justitie vrij al dan niet een vervolging in te stellen.

Het antwoord op de door den geachten afgevaardigde gestelde vragen, daarmede samenvattende hetgeen ik zoojuist in mijn toelichting heb gezegd, luidt als volgt:

1. Ik handhaaf mijn oordeel, reeds uiteengezet in mijn aan den heer Voorzitter van de Tweede Kamer onder dagteekening van 17 December 1936 gezonden brief, in welken brief ten aanzien van de daarin sub *a* en *b* vermelde adressen werd medegedeeld, dat er inderdaad bij de in deze adressen bedoelde personen aanleiding zou kunnen bestaan om zich niet geheel door de vroeger genomen beslissingen bevredigd te gevoelen. Ik heb daarom in dien brief verklaard, dat ik niet meer geheel afwijzend zou behoeven te staan tegenover het denkbeeld om deze personen alsnog in de gelegenheid te stellen van hun bekwaamheid te doen blijken.

Eerst in haar vergadering van 19 Maart 1937, den laatsten dag vóór het reces, besloot de Tweede Kamer den Minister dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen. In het verslag der commissie, die deze conclusie heeft voorgesteld, werd verklaard, dat zij meende, nadat de Kamer de conclusie van de commissies-Ketelaar en -Goseling had aanvaard, geen nieuwe uitspraak aan de Kamer te moeten voorstellen. De commissie verklaarde voorts er met belangstelling van te hebben kennis genomen, dat hernieuwde bestudeering den Minister niet meer geheel afwijzend deed staan tegenover het denkbeeld om de in deze adressen

bedoelde personen alsnog in de gelegenheid te stellen van hun bekwaamheid te doen blijken. Zij voegde daaraan toe, dat, mocht dat gewijzigd inzicht den Minister er toe leiden de indiening van een wetsontwerp omtrent deze zaak te bevorderen, de Kamer de gelegenheid zal krijgen, dat ontwerp en de daarvoor aan te voeren gronden te beoordeelen.

Met handhaving van dit, mijn hierboven geciteerd oordeel moet ik echter verklaren, dat ik op dit oogenblik, nu de wetgevende periode ten einde loopt, de indiening van een wetsontwerp niet meer kan bevorderen.

2. Ik ben evenwel bereid de aandacht van mijn ambtgenoot te vestigen op de gedachtenwisseling, die heden over dit onderwerp in deze Kamer heeft plaats gevonden, en nader met hem in overleg te treden over de vraag, of gerechtelijke vervolging al dan niet kan worden opgeschort.

De heer **M o l t m a k e r**: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een aantal punten genoteerd, die de Minister in antwoord op mijn interpellatie in het midden heeft gebracht, maar in verband met het feit, dat ik op de beide vragen, die ik aan Zijn Excellentie heb gesteld, een voor mij alleszins bevredigend antwoord heb gekregen, geloof ik, dat er geen aanleiding is deze discussie voort te zetten. Ik heb al gezegd, dat het rapport van de commissie ad hoc voor tweeërlei uitleg vatbaar is en daarom geloof ik, dat ik niet anders kan doen dan den Minister dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen, die hij wel heeft willen geven. Het spreekt vanzelf, dat, wanneer de tweede vraag door den ambtgenoot van den Minister ook bevestigend zal worden beantwoord in dezen zin, dat tijdelijk de vervolgingen zullen worden stopgezet, er in de komende maanden alle gelegenheid zal zijn, zij het ook, dat het Kabinet demissionair zal zijn, om nader te overwegen wat ten aanzien van de betrokken groep menschen zal kunnen worden gedaan. Ik wensch alleen aan het slot den Minister hartelijk dank te zeggen voor het antwoord, dat hij op mijn interpellatie heeft gegeven.

De heer **S l i n g e n b e r g**, Minister van Sociale Zaken: Mijnheer de Voorzitter! Ik ben bijna verlegen door de buitengewoon welwillende woorden van den heer **M o l t m a k e r**, maar de geachte afgevaardigde moet toch wel goed nagaan wat ik heb geantwoord op zijn tweede vraag. Hij meent, als ik hem goed begrepen heb, dat nu, na mijn woorden, die vervolgingen zullen worden stopgezet. Maar dat heb ik niet gezegd, daar wil ik den nadruk even op leggen. Ik heb gezegd, en dat handhaaf ik, dat ik bereid ben met den Minister van Justitie in overleg te treden om

te bespreken de vraag, of deze geachte ambtgenoot deze vervolgingen zou willen, zou mogen en zou kunnen stopzetten.

De Voorzitter: De heer Moltmaker heeft voor de derde maal het woord gevraagd. Ik stel voor het hem te verleen.

Daartoe wordt besloten.

De heer M o l t m a k e r: Mijnheer de Voorzitter! Om in geen enkel opzicht enig misverstand ten opzichte van de tweede vraag, door den Minister beantwoord, te laten bestaan, wil ik wel zeggen, dat ik hem volledig begrepen heb. Maar voor mij is de moeilijkheid toch deze, toen ik dit tot uiting bracht bij mijn woord van dank aan den Minister, dat, indien er een wetsontwerp in uitzicht is geseld ten aanzien van de desbetreffende groep menschen, de maatregel der vervolgingen nog zou blijven bestaan. Dat acht ik onlogisch. Ik heb de overtuiging, dat de Minister van Justitie, wanneer hem door den Minister van Sociale Zaken deze zaak — ik heb dat schrijven in eerste instantie ook voorgelezen — wordt voorgelegd, deze bereid zal zijn, daaraan mede te werken.

De beraadslaging wordt gesloten.

De Voorzitter: Namens de Kamer zeg ik den Minister dank voor de verstrekte inlichtingen.

De openbare vergadering gaat over in een met gesloten deuren.
